

Josip in njegova skupina Julija

*M*orda bi bilo za začetek lepo, da poveste od kje izhajate, ste Novomeščan, kaj ste v življenju počeli?

Moji starši so Dolenjci. Oče je iz Pečic pri Gabrovki, mati pa iz Zabukovja pri Mirni. Vmes sta le hribček in dolinica.

Rojen sem bil januarja 1938, v Zenici, kot drugi otrok. Tedaj so ljudje hodili po svetu za delom. Oče je delal v rudniku premoga Breza v Zenici. Ob začetku druge svetovne vojne so se starši vrnili v Slovenijo. Oče je odšel iskat delo v rudnik v Kočevje, jaz pa sem bil med vojno pri stari materi v Pečicah. Po vojni sem hodil v šolo v Kočevju. Seznanil sem se s kmečkim in delavskim življenjem.

Tudi sam sem od leta 1951 delal v rudniku rjavega premoga v Kočevju. Kot vojak-strojniki sem tri leta preživel v mornarici. Najprej na morju, kasneje pa kot rečni mornar. Nato me je pot zanesla na Jesenice v železarno. Leta 1964 sem se vrnil v Kočevje, v tovarno Melamin.

To je le del vaše življenjske poti, v kateri je bilo mnogo služb v različnih krajih, pa tudi več poklicev.

Izobraževal sem se vseskozi ob delu. Končal sem ključavničarsko in s srednjo ekonomsko šolo. Tudi Višjo šolo za socialne delavce sem končal ob delu. Dve leti sem delal na Delavski univerzi Kočevje kot inštruktor praktičnega pouka za kovinarsko stroko.

Sedemdesetega leta pa sem odšel v Krko, kjer sem delal kot organizator izobraževanja do srednje stopnje. Tu sem si pridobil tudi andragoško-pedagoško izobrazbo. Od leta 1980 pa do leta 1992 sem delal kot pooblaščen oseba na področju varstva pri delu.

Kaj pa prostovoljno delo, je to tudi vaš poklic?

Prostovoljstvo me spremlja od leta 1952. Najprej sem bil gasilec v rudniku. Poleg službe in družine me je to spremljalo skozi vse življenje.

Vedno sem bil radovedne sorte. Po materini strani je bilo v družini kar nekaj samoukov, inovatorjev in morda imam nekaj tega v sebi tudi jaz. Ali pa je vse le srečno naključje, da sem lahko delal, se izobraževal in resnično povezoval najrazličnejša področja in interese. Bil sem vedno v stiku z najrazličnejšimi ljudmi. Z duševno manj razvitimi sem se srečal že v Kočevju pri tehničnem

pouku. Učil sem tudi učence prilagojene šole. Rad sem delal z njimi. Moral sem se hitro naučiti tudi sodelovanja z njihovimi starši.

Kako pa, da ste se odločili za socialno šolo?

Moja tiha želja je bila, da bi postal psiholog. Ker to ni bilo mogoče, je socialno delo predstavljalo alternativo. Če človek nekaj želi najde priložnost, da se razvije. In tako sem jaz povezal vse stroke, ki sem jih poznal in, ki so me zanimale.

S starimi ljudmi ste se začeli ukvarjati, ko ste se upokojili?

Pravzaprav ne. Lepe odnose sem imel že s svojo staro mamo. Vedno mi je dala kakšen priboljšek. Velikokrat sva šla skupaj do zidanice. Jaz sem ji nosil cekar, ona pa se je pogovarjala sama s seboj. Rad sem jo pri tem opazoval. Imel sem tudi zanimivo - kurirsko nalogo. Hodil sem po vasi in vabil ljudi, da so prišli k nam pomagat na kmetijo. Tako sem srečeval mnogo starih ljudi. Bil sem radoživ in rad sem se pogovarjal z njimi. Neko nagnjenje sem čutil že od vsega začetka.

Oba z ženo zdaj, ko sta upokojena, veliko prostega časa posvečata prav prostovoljnemu delu na najrazličnejših področjih. Povedala sta mi, da sta se morala dogovoriti, katero "področje" bo kdo pokrival.

Čisto spontano je prišlo do tega. Žena veliko dela v Sožitju, jaz pa sem med drugim tudi voditelj skupine starih ljudi za samopomoč v novomeškem domu upokojencev. Vendar se najino delo zelo prepleta. Dopolnjujeva se na več področjih. Zaradi nekaterih podobnosti pa tudi bolj razumeva drug drugega, posebno, če ima kdo izmed naju več obveznosti. Ko se dobiva spet skupaj, je kar zanimivo. Spoznala sva se kot socialna delavca na področju alkoholizma.

Najbrž se vam življenje z upokojitvijo ni bistveno spremenilo?

O ja, se je. To je najlepše in najplodnejše obdobje. To je nov svet. Spustiš se v nova področja, ki jih prej nisi mogel obvladati zaradi službe.

Ko sem šel v pokoj, sem pričel z usposabljanjem na

duhovni univerzi. Hodil sem na tečaj o globinski meditaciji. Zanimala so me tudi verska gibanja. Tam sem se z nekaterimi ljudmi spoprijateljil in jih tudi nekaj pripeljal kot prostovoljce v dom.

V katerih društvih ste aktivni?

Pri paraplegikih sodelujeva oba z ženo, pri društvu upokojencev, pri gasilcih in diabetikih. Pri gasilcih sem zastopnik seniorjev v izvršnem odboru. Sodelujem tudi v Žarku.

Katero področje vas pa zdaj najbolj zanima?

Veliko razmišljam o problemih pri delu s starejšimi ljudmi. Zanima me management.

Ob desetletnici skupin sem se odločil, da bom prenehal z vodenjem skupine in našel sem svojega naslednika. Vendar pa me zdaj nikakor ne spustijo. Pravijo, da moram hoditi na skupino dokler ne bom odšel v dom.

Zakaj pa ste se odločili, da prenehate z delom v skupini?

Imam težave s sladkorno boleznijo. Nagajajo mi noge, oči, spomin ... Počasi je treba stvari tudi predati drugim. Tudi dr. Ramovš pravi, da naj voditelji ne bi bili starejši od 65 let. Mislim, da je to stvar lastne odločitve. Pričetek in tudi konec.

Vidi se, da ste tudi pišoč človek.

Po svojih skromnih zmožnostih skušam stvari zabeležiti, da se lahko sam spomnim, in da je stvar vendarle dokumentirana. Mislim, da je sedaj pravi čas, da se naše delo popularizira, da postanemo prepoznavni v družbi. Trenutno ne smem veliko delati na računalniku, ker imam težave z očmi. V kratkem bom moral na operacijo sive mreže.

Zdaj pa še nekaj o vaši skupini Julija. Se spomnite njenih začetkov?

Leta 1992 so dr. Ramovš, Branka in Tone organizirali predstavitev programa na srečanju vseh društev. Takrat sem se vključil v izobraževanje. S socialno delavko Emo Luzar sva leta 1993 tudi začela s prvo skupino v domu. Vse skupine so pravzaprav pričele delovati s pomočjo socialnih delavcev. Naša skupina je delovala na negovalnem oddelku. V začetku se mi je porajal dvom, če bom zmogel, če imam dovolj znanja, sposobnosti. K delu sem pristopil študiozno. Veliko sem študiral.

Iz tega je nastala vaša knjiga utrinkov?

Ja, ja. Meni sta zanimiva dialog in komunikacija. Kaj se dogaja v skupini. To so neke zakonitosti, ki jih je treba v praksi preverjati. Vedno, kadar berem knjigo si delam izpiske. Utrinki so nastali iz teh zapiskov, iz mnogih knjig. Služili so mi najprej za učenje, za boljše delo. Z željo, da bi morda pomagali še komu drugemu, smo jih izdali v knjižni obliki in mislim, da so jih bili nekateri veseli.

Kakšna se vam zdi po desetih letih skupina Julija, po več kot 500-tih srečanjih?

To je široko vprašanje. Mislim, da je največja naloga vzpostaviti čim boljši odnos med voditelji in člani. Problem je v kvaliteti odnosa in v poslušanju. To so večne teme. Velika umetnost vodenja je, ko dosežeš, da ljudje prisluhnejo tistemu, ki govori, da znaš stvari speljati na skupni imenovalec. To je neke vrste disciplina. Navadno je tako, da bi vsi radi govorili, nihče pa ne bi poslušal.

Umetnost je, da znaš zaigrati na pravo struno, da se zlije v neko sozvočje. Zadnja tema v naši skupini je bila srečanje bolnikov in invalidov na Brezjah. Udeležila se ga je tudi naša članica. Vse je zanimalo kako to poteka in kaj je povedala za radio ... Vse je žuborelo.

Včasih voditelji tarnajo, da jim zmanjka primernih tem za pogovor v skupini. Kaj menite vi o tem?

Navadno je najbolj zanimivo takrat, kadar misliš, da ne bo nič. Z leti sem prišel do zaključka, da ničesar ne pričakujem. Skoraj nikoli se ne zgodi tako, kot predvidevam ali načrtujem. Ljudje smo polni presenečenj povsod, tudi v skupini. Potrebno je znati ujeti spontanost. Treba je imeti veliko znanja, da znaš ujeti priliko in jo znaš uporabiti. Tako je tudi v skupini. Vedno se najde tema, včasih kar sama pride na dan med pogovorom. Voditelj jo mora znati prepoznati in jo oblikovati v rdečo nit.

Zakaj se tako malo moških odloča za vodenje skupin?

Ne vem. Jaz sem bil prvi voditelj na Dolenjskem. Moški so preveč razumsko naravnani. Mislim, da tudi družba premalo vrednoti takšno delo. In tu je po mojem glavni vzrok ne vključevanja moških v prostovoljno delo. Menim, da bi bilo v družbi bolje poskrbljeno za ljudi, za sočloveka, če bi bilo več žensk na vodilnih mestih. Trudimo se, da bi bilo zanamcem na tem svetu nekaj bolje kot je bilo ljudem pred nami. Namen je že to, da si srečen in, da so srečni ljudje okrog tebe.

Imate morda kako knjigo, ki jo večkrat vzamete v roke?

Rad prebiram različne priročnike. Privoščim si tudi kakšen roman. Izberem si nekega avtorja in ga potem predelam. Zanimiva mi je Sanja Rozman, pa Jože Felc, ljub mi je Erich Fromm, Pavao Brajša ... Zanimajo me številna področja: prijateljstvo, ljubezen, erotika ..., vse je treba poznati in spoznavati.

Že imate načrte za poletje?

Ravno v torek smo imeli intervizijo. Dogovorili smo se, da bodo vsakih štirinajst dni srečanja v domu. Tako bomo ohranili kontinuiteto, a čutilo se bo, da je tu poletje.

Kako pa preživljate počitnice privatno?

Na morje me ne vleče več. Na Gorenjsko zaidemo. Pa s pohodniki gremo vsakih štirinajst dni naokrog. Sicer pa sem sedaj vseskozi na dopustu, ko sem upokojenec.

Josip sprejema delo, prosti čas, ljudi s katerimi živi in se srečuje kot izziv in možnost, da sam sebe preverja, se uči in osebnostno raste. Srečno še naprej!